

“यात्राकर रद्द केल्यामुळे नगरपरिषदांना द्यावयाचे सहायक अनुदान” योजनेअंतर्गत निधी वितरीत करण्याबाबत.

सन २०२५-२६ साठी लेखाशिर्ष (३६०४ ०१४७)
खाली रक्कम रु.५.४२५० कोटी.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक-यात्राअ-०५२५/प्र.क्र.७५/नवि-३२
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- २९ सप्टेंबर, २०२५.

वाचा :-

- (१) शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्र. संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.१७४/नवि-१६,
दिनांक ३ ऑक्टोबर, २०१६.
- (२) शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्र. संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.१७४/नवि-१६,
दिनांक १० ऑक्टोबर, २०१७.
- (३) शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्र. संकिर्ण-२०१८/प्र.क्र.०१/नवि-१६,
दिनांक १६ ऑक्टोबर, २०१८.
- (४) वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र.अर्थस.२०२४/प्र.क्र.३४/अर्थ-३, दिनांक ०७ एप्रिल, २०२५.
- (५) शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्र. यात्राअ-०५२५/प्र.क्र.७५/नवि-३२,
दिनांक १२ जून, २०२५.

प्रस्तावना :-

राज्यातील आठ नगरपरिषदांच्या (त्र्यंबक, आळंदी, जेजुरी, पंढरपूर, तुळजापूर, रामटेक, पैठण व अक्कलकोट) हद्दीतील यात्रास्थळांच्या ठिकाणी येणाऱ्या यात्रेकरूकडून वसूल करीत असलेला यात्रेकर बंद करून सदर नगरपरिषदांना यात्राकर अनुदान देण्याचा शासनाने निर्णय घेतला होता. संदर्भाधीन क्र.(१), (२) व (३) येथील शासन निर्णयान्वये सदर आठ नगरपरिषदांचे यात्राकर अनुदान सुधारित करण्यात आले आहे. त्यानुषंगाने संदर्भाधीन क्र.५ येथील शासन निर्णयान्वये पंढरपूर नगरपरिषदेस सदर अनुदान वितरित करण्यात आले आहे. संदर्भाधीन क्र.४ येथील वित्त विभागाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार “यात्राकर रद्द केल्यामुळे नगरपरिषदांना द्यावयाचे सहायक अनुदान” योजनेअंतर्गत उर्वरित सात नगरपरिषदांना सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षात अनुदान वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचारधीन होती.

शासन निर्णय :-

यात्राकर रद्द केल्यामुळे नगरपरिषदांना द्यावयाचे सहायक अनुदान” अंतर्गत सन २०२५-२६ या वित्तीय वर्षासाठी एकूण रक्कम रु.५,४२,५०,०००/- (अक्षरी रक्कम पाच कोटी बेचाळीस लाख पन्नास हजार फक्त) निधी खालील संबंधित नगरपरिषदांना त्यांचे नावासमोर नमूद केल्याप्रमाणे वितरित करण्यास या शासन निर्णयान्वये मंजूरी देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	नगरपरिषद	यात्राकर अनुदान (रुपये)
१	त्र्यंबक नगरपरिषद	३५,१४,४९३/-
२	आळंदी नगरपरिषद	४५,६८,८४१/-
३	जेजूरी नगरपरिषद	५२,७१,७३९/-
४	तुळजापूर नगरपरिषद	३,००,००,०००/-
५	रामटेक नगरपरिषद	१७,५७,२४६/-
६	पैठण नगरपरिषद	३५,१४,४९३/-
७	अक्कलकोट नगरपरिषद	५६,२३,१८८/-
एकूण रक्कम रूपये		५,४२,५०,०००/-

२. यापूर्वी या योजनेखाली झालेल्या खर्चाबाबतची उपयोगिता प्रमाणपत्रे व सदर शासन निर्णयान्वये उपलब्ध करून दिलेल्या निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र विहित प्रपत्रात संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेकडून उपलब्ध करून घेऊन, संबंधित महालेखापाल कार्यालयाकडे सादर करण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हाधिकारी यांची राहिल.

३. दिनांक ३१ मार्च २०२७ अखेर हा निधी खर्च करण्याची मुदत संपल्यानंतर आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई यांनी या लेखाशिर्षाखाली सन २०२५-२०२६ करीता वितरीत करण्यात येणा-या सर्व निधीच्या उपयोगिताचे प्रमाणपत्र प्राप्त करून घ्यावे. सदरची उपयोगिताचे प्रमाणपत्र एकत्रितरीत्या संबंधित महालेखापाल कार्यालयाकडे सादर करून खर्चित व अखर्चित निधीचा अहवाल शासनास सादर करावा.

४. या शासन निर्णयानुसार मंजूर व वितरीत करण्यात येत असलेल्या निधीचे नगरपरिषदांना वितरण करण्यासाठी संबंधित जिल्हाधिकारी यांना नियंत्रक अधिकारी तसेच, संबंधित जिल्हा प्रशासन अधिकारी यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. संबंधित जिल्हाधिकारी यांचेकडे नियंत्रक अधिकारी म्हणून सदरचा निधी वर्ग करण्यात येत आहे. आहरण व संवितरण अधिकारी यांना सदरचा निधी आहरीत करून सदरच्या नगरपरिषदेस वितरीत करावा.

५. संदर्भाधीन क्र.(१),(२) व (३) येथील शासन निर्णयान्वये “यात्राकर रद्द केल्यामुळे नगरपरिषदांना द्यावयाचे सहायक अनुदान” या योजनेस प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली असून, सदर शासन

निर्णयातील सर्व अटी व शर्ती बंधनकारक राहतील. सदरच्या अटी व शर्तीची पूर्तता झाल्यानंतर सदरचा निधी आहरण व संवितरण अधिकारी यांचेकडे वर्ग करण्यात यावा.

६. या शासन निर्णयान्वये निधी वितरीत करावयाच्या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थाना या लेखाशिर्षाखाली सन २०२५-२०२६ करीता वितरीत केलेल्या निधीपैकी १००% खर्चाचे विनियोग झाले असल्याची खातरजमा आहरण व संवितरण अधिकारी यांनी करावी व असे उपयोगिता प्रमाणपत्र देयकासोबत जिल्हा कोषागारात सादर करावे.

७. या लेखाशिर्षाखाली यापूर्वी वितरीत केलेल्या निधीच्या अनुषंगाने लेखापरीक्षक / महालेखापाल यांच्याकडून कोणतेही गंभीर आक्षेप नाहीत याची खातरजमा आहरण व संवितरण अधिका-याने करावी.असे गंभीर आक्षेप असल्यास निधी आहरीत करू नये.

८. या लेखाशिर्षाखाली एक वर्षावरील जुने संक्षिप्त देयक प्रलंबित असल्यास निधी आहरीत करू नये.असे प्रस्ताव वित्त विभागाची सहमती घेण्यासाठी नगर विकास विभागाकडे पाठविण्यात यावेत.

९. आहरण व संवितरण अधिका-याने सदरचे आहरित करण्यात येणारे अनुदान तात्काळ संबधितास वितरीत करावे. सदरचे अनुदान दिनांक ३१ मार्च २०२७ अखेर खर्ची पडेल याची दक्षता घ्यावी. दिनांक ३१ मार्च २०२७ अखेरचा अखर्चित निधी संबधितांनी व्याजासह शासनाच्या खाती तात्काळ जमा करावा.

१०. राज्य शासनाकडून मंजूर करण्यात आलेला निधी तात्काळ संबधित नागरी कार्यान्वयन यंत्रणा यांना कोणत्याही प्रकारची कपात न करता वितरीत करण्यात यावा. सदरचा निधी जिल्हाधिकारी यांनी थेट वळता करू नये.

११. या शासन निर्णयान्वये निधी वितरीत करावयाच्या नगरपरिषदांकडे या लेखाशिर्षाखाली यापूर्वी वितरीत केलेला निधी अखर्चित असल्यास, वित्त विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०१५/प्र.क्र.१८/अर्थोपाय दिनांक २५ ऑगस्ट,२०१५ व शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-१०.०२/प्र.क्र.१२८/अर्थोपाय दिनांक ६ जून,२००८ अन्वये कार्यवाही करावी. तसेच, नगर विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण-११९८/प्र.क्र.३०/न.वि.-०४, दिनांक १२ मार्च,२०१८, दिनांक ४ जून,२०१८, दिनांक ९ ऑगस्ट,२०१८, दिनांक १५ डिसेंबर, २०१८, दि.०१ जून, २०१९, दिनांक २६ फेब्रुवारी, २०२०, दिनांक ११ जून, २०२० व दिनांक २१ मे, २०२१ व २८ मार्च, २०२२ व २८ एप्रिल, २०२३ व १ एप्रिल,२०२४ अन्वये कार्यवाही करावी.

१२. वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्र.- अर्थस.२०२४/प्र.क्र.३४/अर्थ-३, दिनांक ०७ एप्रिल,२०२५. च्या विवरणपत्रातील अ.क्र.९ मधील तपासणी सूचीतील लागू होणाऱ्या बाबींची उपरोक्त परिच्छेदांनुसार पूर्तता करण्यात आली आहे.

१३. यासंबंधीचा खर्च मागणी क्र.एफ-४, मुख्य लेखाशिर्ष ३६०४,स्थानिक स्वराज्य संस्था व पंचायत राज्य संस्था यांना नुकसान भरपाईच्या व अभिहस्तांकित रकमा देणे, २००, इतर संकीर्ण नुकसान

भरपाईच्या व अभिहस्तांकीत रकमा, (००) (०२) यात्रा कर रद्द केल्यामुळे नगरपरिषदांना द्यावयाचे सहायक अनुदान, ३१, सहायक अनुदान वेतनेतर (३६०४ ०१४७) या लेखाशिर्षाखाली सन २०२५-२०२६ मधील मंजूर तरतुदी मधून भागविण्यात यावा.

१४. वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र.४३०/व्यय-३, दिनांक २६.०९.२०२५ अन्वये प्राप्त मान्यतेनुसार सदरचा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

१५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०२५०९२९१४४४३०२८२५ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सचिन द.सहस्रबुध्दे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मुख्यमंत्री महोदयांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
२. मा. उप मुख्यमंत्री (नगर विकास) महोदयांचे अपर मुख्य सचिव
३. मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे प्रधान सचिव
४. मा. राज्यमंत्री (नगर विकास) यांचे खाजगी सचिव.
५. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, कोकणभवन, बेलापूर मुंबई-१८
६. विभागीय आयुक्त, पुणे/नाशिक/छत्रपती संभाजीनगर/ नागपूर विभाग, पुणे
७. जिल्हाधिकारी, पुणे/नाशिक/छत्रपती संभाजीनगर/ नागपूर/धाराशिव/सोलापूर
८. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१, मुंबई,
९. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, नागपूर,
१०. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
११. सह संचालक, लेखा व कोषागारे, संगणक कक्ष, नवीन प्रशासकीय इमारत, मुंबई.
१०. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई
११. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे/नाशिक/छत्रपती संभाजीनगर/ नागपूर/धाराशिव/सोलापूर
१२. जिल्हा प्रशासन अधिकारी, पुणे/नाशिक/छत्रपती संभाजीनगर/ नागपूर/धाराशिव/सोलापूर
१२. मुख्याधिकारी, त्र्यंबक/आळंदी/जेजुरी/ तुळजापूर / रामटेक / पैठण / अक्कलकोट नगरपरिषद
१३. वित्त विभाग, व्यय-३/ कोषा प्रशासन-५/अर्थसं-१६/नियोजन विभाग मंत्रालय, मुंबई.
१४. कार्यासन नवि-४ नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. निवड नस्ती (नवि-३२), नगरविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.